

Onderwerp en persoonsvorm

Woordgroepen en zinnen, groep 5-6

Betekenisnetwerk: zin, grammatica, vertelzin, zinsdeel, naamwoord, werkwoord

Wat vertellen we in zinnen?

Jolien en Bregje zijn op bezoek bij opa Balk. "Zo Jolientje, hoe gaat het op school? Heb je al Engels en krijgen jullie nog grammatica? "Natuurlijk", zegt Jolien. "Wij zijn dit jaar met Engels begonnen, en vorig jaar kregen we al grammatica". "Oh, dan weet je dus al wat het onderwerp en de persoonsvorm van een zin is, want dat leerde je vroeger altijd het eerst bij grammatica". Jolien kijkt haar opa verbaasd aan. Nog nooit van gehoord! Wat is dat nou weer een onderwerp en een persoonsvorm? "Dat zal ik je even uitleggen", antwoordt opa. Hij schrijft een zin op een vel papier: Bregje loopt. "Kijk, zegt opa, "dit is een vertelzin en daarin vertel je iets over mensen, dieren of dingen. In deze zin vertel ik iets over *Bregje* en dit stukje van de zin is het onderwerp. En ik vertel ook iets over wat Bregje doet: ze *loopt*. Dat stukje van de zin is de persoonsvorm. Ik verdeel die zin dus in twee delen, dat zijn twee zinsdelen en elk zinsdeel heeft een naam. "Simpel, zegt Jolien, "maar wij noemen Bregje een naamwoord en loopt een werkwoord". "Dat klopt, zegt opa, want als je over *mensen, dieren of dingen* praat heb je natuurlijk een naamwoord nodig en als je vertelt wat ze *doen* heb je een werkwoord nodig.

Bron: Grammatica in Balans, 7. Opgenomen in: Hester Ringnalda. *Taalbeschouwing in het basisonderwijs*. Verslag van twee studiedagen in Antwerpen, 23 en 24 mei 1997. Den Haag: Nederlandse Taalunie, 1997, 127.

Het **onderwerp** van de zin kun je omschrijven als: 'degene die of datgene wat iets doet of degene die of datgene wat iets is'.

De **persoonsvorm** is een vervoegde vorm van het werkwoord. Het is de werkwoordsvorm die hoort bij het onderwerp van de zin. De persoonsvorm hoort bij het onderwerp van de zin. <https://onzetaal.nl/taalloket>